

USMERJENOST V AKCIJO

Pred nedavnim sta OK SZDL in ZKS sklicali širši politični aktiv občine na študijski posvet o knjigi Edvarda Kardelja Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Tako uvodne besede sekretarja RK SZDL Milana Kučana kot prispevki koreferentov so dali podlago za nadaljnja razmišljanja in predvsem za nadaljnje akcije. Objavljamo njihove najpomembnejše ugotovitve.

NALOGE VODILNIH SUBJEKTIVNIH SIL DRUŽBE PRI NADALJNJI GRADITVI NAŠEGA POLITIČNEGA SISTEMA

V uvodu je ugotovil dragocen pomen novega Kardeljevega dela, nato pa je usmeril pozornost na funkcijo in naloge subjektivnih sil. Najprej jih je opredelil kot »celotno socialistično in demokratično ustvarjalno silo družbe, t. j. ne samo organizirani del družbene zavesti, ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij, marveč tudi vse druge organizirane oblike delovanja delovnih ljudi, družbene organizacije in društva, državne organe, strokovne službe in znanstvene institucije, sredstva javnega obveščanja in družbeni informacijski sistem v celoti, organizirane dejavnike idejnopolitičnega, kulturnega, znanstvenega, materialnega in drugega ustvarjanja v družbi in končno tudi spontano socialistično pobudo in akcijo množic kot izraz njihovih elementarnih interesov ter izkušenj, kadar ni zadostnih možnosti, da bi se ta pobuda uveljavila v organizirani družbenopolitični ali samoupravljaljski akciji. Kako pa zagotoviti, da bo ta velika ustvarjalna moč naravnana v skupno smer družbenega razvoja, v ustavno opredeljene smotre našega razvoja? Tudi za organizirane subjektivne dejavnike namreč velja, da »obstaja nasprotje med deklarirano in v družbi dejansko uveljavljeno vlogo letih.«

Pri iskanju dogovorov mo-

ramo izhajati iz analize dejanske vloge vsake institucije omogočati

izražanje interesov vseh tistih družbenih sil, ki v svojem družbenem iskanju in nastopanju priznavajo socialistični značaj naše družbe ter samoupravno pozicijo delavca in delovnega človeka ter v tem izražanju in usklajevanju zagotavljati prevlado-jočo vlogo socialističnih sil.

»Uresničevanje te naloge pa omogoča samo učinkovito delovanje in uveljavljanje delegatskega sistema, ki je v svojem bistvu oblika samoupravnega plu-

Marjan Moškrič

DELEGATSKI SISTEM JE OSNOVA SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA

Ko razpravljamo o socialistični samoupravni demokraciji in mehanizmi, ki jo zagotavljajo, se zavedamo, da gre za širše demokratične pravice in človekove svoboščine, kot jih je kdajkoli vzpostavil buržoazni parlamentarni sistem. Vse te demokratične pravice in svoboščine posameznika, a tudi skupnosti interesov, v katerih živimo, nam v osnovi dajejo in zagotavljajo že zvezna in republiška ustava. Seveda pa to ni dovolj, saj ni in ne more biti avtomatičnega zagotavljanja in uresničevanja nekaterih pravic in svoboščin. To nam lahko zagotavlja edino celovit politični sistem z mehanizmi, ki omogočajo njihovo uresničevanje in zavarovanje.

Svoje demokratične pravice lahko samoupravljalci izrazimo z osebnim mnenjem ali izrekanjem prek izvoljenih delegacij, oziroma delegatov. Zato je delegatski sistem eden osnovnih mehanizmov, ki zagotavlja, da lahko uspešno in učinkovito uveljavljamo svoje pravice. In prav zato moramo v prihodnje pri naših naporih za dosledno uveljavljanje sistema socialističnega samoupravljanja posvečati posebno skrb prav delovanju, usposabljanju in organiziranju delegatskega sistema na vseh ravneh in na vseh področjih. Pri tem niso pomembne samo delegacije za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesov, skupnosti, temveč tudi za vsa druga samoupravna združenja, v katerih samoupravno organizirani sprejemamo pomembne dogovore.

Delegacije in delegati z izvolitvijo niso vsesplošno pooblaščen, da se v našem imenu dogovarjajo in sklepajo, ampak so izvrše-

obsto in aktivnost organiziranih, socialistično opredeljenih in usmerjenih družbenih sil. In drugič: družbena osvoboditev dela in človeka, kar je vsebina in cilj socialističnega razvoja družbe, mora biti dejanje delavskega razreda samega, torej razreda, ki prav zato, ker nima interesa izkoriščati druge razrede, s svojim osvoboditvijo osvobaja vso družbo in ukinja sebe kot razred ter s tem ustvarja brezrazredno družbo svobodne skupnosti proizvajalcev.

»Vloga KPJ, torej avantgarde jugoslovanskega delavskega ra-

valci kolektivne funkcije, s katero jim dajemo za konkretne dogovore konkretna pooblastila pa so s tem tudi stalno odgovorni sistemu, ki jih je delegiral.

Pri delu delegatskih skupščin in drugih delegatskih teles moramo

Milan Kučan

zagotoviti vpliv celotne strukture družbene zavesti, tako da bo odločanje resnično odraz zavesti in ustvarjalne sposobnosti vse družbe. To pa pomeni, da se morajo vse delegatske skupščine in njih organi mnogo bolj kot doslej odpreti navzven in biti dovzetne za vpliv ustvarjalnih družbenih dejavnikov.

Delegacija je ključni in osnovni člen celotnega našega demokratičnega delegatskega sistema, kajti delegacija kot celotna samoupravna in družbenopolitična struktura temeljne samoupravne skupnosti — mora biti vsebinsko in organizacijsko sposobna, da se v njej začne proces konkretnega odločanja.

realizma konkretnih družbenih interesov ter skupaj s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem sredstvo njihovega izražanja, usklajevanja in uveljavljanja. Prav demokratičnemu pluralizmu samoupravnih interesov kot eni od oblik demokratičnega političnega sistema, ki bistveno razširja področje človekove svobode in človekovih pravic in v katerem je socialistična samoupravljanje družbene lastnine proizvodnih sredstev vir novih svoboščin in pravic, daje tovariš Kardelj velik poudarek.

Potem je Milan Kučan prikazal razlike med večstrankarskim političnim pluralizmom buržoaznega parlamentarizma s kapitalistično lastnino proizvodnih sredstev in njenim varovanjem ter pluralizmom samoupravnih interesov socialistične družbe z družbeno lastnino proizvodnih sredstev in njenim zavarovanjem. Nato je nadaljeval: »Konkretisti in predpostavke družbenega razvoja sta, kot je znano, znanstveno utemeljila Marx in Engels. Analizirajoč razvoj naše revolucije, bi brez dvoma mogli postaviti trditve, da so se te zakonitosti in predpostavke v celoti potrdile tudi v razvoju socialistične revolucije v Jugoslaviji. Katere so te predpostavke naše revolucije, ki so pomembne za razumevanje vloge subjektivnega dejavnika? Poudariti kaže predvsem dve: prvič, za vsako socialistično revolucijo je nujen

zreda, v vseh njenih fazah je zakonit rezultat tokov socialistične revolucije. Na podlagi takšne opredelitve je vlogo subjektivnega dejavnika v družbenem razvoju najlažje razumeti znotraj razumevanja vloge in možnosti uresničevanja družbene vloge partije v družbi oz. v celotnem našem družbenem razvoju.

Ko je to zgodovinsko vlogo KPJ razvijal opredelil, je Milan Kučan ugotovil: »Graditev socialistične samoupravne družbe in posebej preučevanje samoupravljanja v celovit sistem družbene organizacije ne bi bila mogoča brez predpostavk: prvič, brez političnega organiziranja delovnih ljudi na osnovi formuliranega političnega programa; drugič, brez iniciativnosti in aktivnosti, ki jih delovni ljudje razvijajo v družbenopolitičnih organizacijah, in tretjič, brez oblik demokratičnega boja za splošno, dolgoročno interese socialističnega razvoja, katerih idejni in politični nosilec je partija kot avantgarda delavskega razreda, torej brez organiziranega subjektivnega dejavnika.«... »Naš razvoj kaže, da je vloga ZK v političnem sistemu Jugoslavije naraven in zakonit rezultat naše socialistične revolucije in boja za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih političnih odnosov. To vlogo si je ZK pridobila in ohranila, ker je bila sposobna v vseh fazah revolucionarnega razvoja

(Nadaljevanje na 11. strani)

Slavka Jerman

SREČO SI LAHKO USTVARI ČLOVEK SAMO SAM

Predsednica zbora krajevnih skupnosti občine skupščine SLAVKA JERMAN se je poglobila v uveljavljanje ustavne vloge KS.

Izhajajoč iz uveljavljanja vloge KS kot procesa je tovarišica Jermanova ugotavljala: »Ta proces vodi delovni človek — občan kot svobodna ustvarjalna osebnost in največja družbena vrednota, kot osnovni nosilec kompleksa interesov, vključenih v sistem razvoja socialističnega samoupravljanja, v katerem lahko pride najbolj do izraza tudi njegov interes, izražen v krajevni skupnosti. Ta interes pride — dokončno izoblikovan v demokratičnem delegatskem mehanizmu — do izraza v skupščini (ali zboru delegatov) KS, organizirani kot kraj in oblika stalnega sporazumevanja o vseh vprašanjih, ki jih rešujemo v krajevni skupnosti, pa v skupščini občine ali v skupščinah SIS ali celo v skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti, kjer po delegatih oblikujemo širše družbene interese v obliki konkretnih ciljev, predlogov in spodbud za širše ali ožje družbene akcije.«

Nato je opozorila na dosedanje pomanjkljivosti ter poudarila večjo doslednost pri vsakdanjem delu: »Nedosednji smo pri izvrševanju nalog po sistemu, ki smo si ga sami predpisali in za katerega smo se že naprej dogovorili. Za tak način dela pa je največkrat krivo dejstvo, da v krajevnih skupnostih istočasno teče preveč akcij hkrati, tako da moramo neko delo opraviti polovičarsko ali na prejšnjem način, namesto da bi ga izvršili po dobljenih smernicah pa v to vključili metodo rednega spremljanja in preverjanja uresničevanja zadanih nalog.«

Poudarila pa je tudi pozitivne premike. Posamezniki in organizirane skupine občanov so že dosegli uspehe. Ti so zrasli predvsem iz pripadnosti krajevni skupnosti. Do tega je avtorico pripeljala Kardeljeva misel, da »sreče človeka ne morejo dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si lahko ustvari človek sam! Ta sreča pa je samoupravljanje tudi v krajevni skupnosti

kot cilj samoupravne demokracije. Ta zahteva od človeka globoko kulturno zavest ter etični odnos do prehojene poti revolucije in samoupravljanja, kar vpliva na zavest delovnega človeka in jo oblikuje — lahko bi

rekli — tudi kot pripadnost krajevni skupnosti. Ni še oblikovana, postala pa bo realnost takrat, ko bo občan resnično začutil potrebo po taki skupnosti, v kateri bo skupaj z drugimi občani in delovnimi ljudmi reševal svoja primarna vprašanja...

Te misli bi morale segati v vsako družino. Biti bi morale sestavni del osnovne vzgoje otrok in delovanja odraslih.

Ko se je ustavila pri ugotovitvi, da imamo že 12 let isto število krajevnih skupnosti, je poudarila novo vsebino in drugačen položaj le-teh. Ponovno je nakazala potrebo po prostorskem preoblikovanju krajevnih skupnosti. Potem da ne bo težko sistemsko urediti financiranja KS, povezovalno KS z združenim delom in obratno bo lahko potekalo hitreje in učinkoviteje. Končala je z mislijo: »Razvoj političnega sistema usmerjen v realizacijo vseh do sedaj sprejetih sklepov. Napraviti moramo pregled do sedaj sprejetih sklepov in skupni program njih uresničevanja. To velja potem tudi dosledno spremljati!«

VSO SKRB DELEGATOM ZA SIS

Predsednik izvršnega odbora izobraževalne skupnosti Ljubljana JOŽE MEDEN je svojo razpravo posvetil samoupravnim interesnim skupnostim.

Potem ko je najprej osvežil položaj in vlogo skupščine SIS, se je usmeril v uresničevanje nove vsebine družbenih odnosov v občini, pa tudi v mestu in republiki.

Jože Meden

Ugotovil je, da smo v občini napravili pomembne korake k podružbljanju politike v družbenih dejavnostih. Premalo pa smo se storili, da bi dogovorjeni sistem bolj zaživel, premalo so se prišli do izraza interesi in potrebe delegatske baze. Skupščine SIS so še vedno pretežno izjavljale: »Sestav delegacij za SIS ni enako kvaliteten kot sestav delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti... V letu 1974 smo praviloma volili splošne delegacije za SIS. Pisana paleta dokaj raznorodnih problemov, s katerimi so se ukvarjale te delegacije, je dokaj zapletla njihovo delo in zmanjšala njegovo učinkovitost. In ker je bilo treba te težave premagovati, da so se porodile razne rešitve... Iz več objektivnih razlogov se v splošni delegaciji oziroma prek nje pogosto niso mogli dovolj učinkovito izraziti posebni interesi, ki jih imajo delovni lju-

dje v posamezni temeljni samoupravni skupnosti do nekega področja družbenih dejavnosti. Zato moramo ob pripravi na volitve v prihodnjem letu v TOZD in KS ponovno oceniti ustreznost organiziranja delegacij za SIS... Za orijentacijo bi morda služilo naslednje izhodišče: vse večje KS in TOZD naj bi praviloma imele posebne delegacije; v srednje velikih skupnostih naj bi oblikovali splošno in nekaj posebnih delegacij predvsem za tiste SIS, kjer teče dogovarjanje o programih, za katere smo posebej zainteresirani; v manjših temeljnih samoupravnih skupnostih pa lahko ostanemo pri splošnih delegacijah in v njih organiziramo manjše delovne skupine, ki naj bi podrobneje proučevale gradiva konkretnih SIS, oziroma pripravljale stališča za celotno splošno delegacijo. V teh primerih nikakor ne bi smeli dovoliti, da bi se te delovne skupine izolirale od drugih delegatov v splošni delegaciji. V nekaterih primerih se lahko odločimo tudi za ustanovitev skupne delegacije.

Nato je usmeril pozornost na konferenco delegacij, vlogo organizacij in društev pri delu SIS ter poudaril nujnost usklajevanja programov SIS tudi na ravni mesta, regije in republike. Končal je z ugotovitvijo: »Slej ko prej je očitno, da vsebuje problematika delegacij skoraj vso problematiko samoupravnih družbenih odnosov. Zato mora biti skrb za nadaljnje ustavno uresničevanje vloge SIS in delegatskega sistema prioriteta v aktivnosti vseh družbenopolitičnih organizacij na ravni temeljnih skupnosti v občini.

Namestnik sekretarja OK ZKS DINO KODARIN je namenil svoj prispevek temi Uveljavljanje zakona o združenem delu z vidika praktičnega upravljanja političnega sistema samoupravnega socializma. Svoj prispevek je zasnoval na izhodiščih, ki jih je Edvard Kardelj obdelal v 1. poglavju svoje študije: Družbenoekonomske postavke nadaljnje graditve političnega sistema socialističnega samoupravljanja — ter na nekaterih ugotovitvah občinske komisije za izvajanje zakona o združenem delu. (Te ugotovitve smo objavili v prejšnji številki Naše skupnosti.)

Družbena narava minulega dela, združevanje dela in sredstev v procesu družbene reprodukcije, merila delitve sredstev za osebne dohodke delavcev po delu, razredni značaj družbene lastnine sredstev, svobodna menjava dela ter nekateri pojavi, ki spremljajo razvoj naše samoupravne socialistične demokracije — so bila vprašanja, katerih je v svojem izvajanju namenil Dino Kodarin posebno pozornost. O minulem delu je izjavil: »V dosedanjim samoupravnim in politični praksi smo mnogo razpravljali o minulem delu. Iskali smo merila, po katerih bi bili delavci udeleženi pri delitvi sredstev za osebne dohodke tudi neposredno na podlagi rezultatov minulega dela. Tovariš Kardelj je dal velik prispevek k razumevanju družbene narave minulega dela, ko je ugotavljal, da se minulega dela posameznega delavca ne da individualno izraziti, razen kot vrednost, ustvarjeno s skupnim delom vseh delavcev, pa opozoril na solidarnost pri gospodarjenju z rezultati minulega dela v procesu družbene reprodukcije.

Glede uresničevanja zakona o združenem delu je povzemal: »Iz ugotovitev komisije za izvajanje zakona o združenem delu je razvidno, da dosegamo zadovoljive rezultate pri samoupravnem organiziranosti združenega dela na novih osnovah, da pa zaostajamo pri oblikovanju novih dohodkovnih odnosov in svobodni menjavi dela. Uvajanje dohodkovnih odnosov v širšem pomenu (v odnosu proizvodnja — trgovina in v okviru drugih oblik reproduktivnih celot) se prepočasno uveljavlja. Prevelika je še prisotnost nekaterih preživelih oblik, temelječih zgolj na blagovni menjavi, obremenjenosti s klasičnimi, kapitalistično obarvanimi trgovskimi kondicijami, kot so trgovska marža, rabati, super rabati in podobno. V mnogi primerih se te

Dino Kodarin

preživele oblike skrivajo pod plaščem novega.

Opozoriti velja tudi na nekatere druge momente, ki ovirajo hitrejšo uveljavljanje zakona o združenem delu. Sklicevanje na nove predpise, ki so v pripravi, predvsem s področja pridobivanja prihodka in delitve dohodka ter osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela, pomanjkanje ustreznih strokovnjakov in nekatera pravno-tehnična vprašanja služijo največkrat za opravičilo v sredinah, kjer zaostajajo za izvajanjem zakona o združenem delu.

V nadaljnjem izvajanju je tovariš Kodarin opozoril na nevarnost formalizma, na pretirano naglico ter na zaostajanje na nekaterih področjih pri preobrazbi združenega dela.

»V zavest delavcev pa vedno globlje prodira spoznanje, da gospodarijo z družbenimi sredstvi. Ta zavest ruši ostanke podjetniške in skupinske lastniške miselnosti, ki se je odražala v zmotnem pojmovanju narave družbenih sredstev za proizvodnjo ter s temi sredstvi pridobljenega dohodka v združenem delu.« je končal svojo razpravo namestnik sekretarja OK ZKS Dino Kodarin.

USMERJENOST V AKCIJO

(Nadaljevanje s 6. strani)

dosledno izražati dolgoročne interese delavskega razreda. Temu cilju je dosledno podrejala svojo organiziranost, svojo dejavnost, metode in seveda tudi načine

svojega delovanja. Tako je tudi eno od izhodišč programa ZKJ, ki je ne glede na to, da je bil sprejet pred dvema desetletjema, dosleden izraz prav takšne vloge oziroma prav takšnega razumevanja vloge partije v razvoju so-

cialistične družbe... »Kakšno pa je delovanje ZK v sistemu razvite socialistične samoupravne demokracije? Zanimati nas mora predvsem dejstvo, da imajo načini realizacije vodilne vloge ZK v našem razvoju usoden vpliv na razvoj političnega sistema v celoti, vseh njegovih vzvodov in institucij, torej tudi usoden vpliv na razvoj SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij, o katerih govori tov. Kardelj v tem delu. Izhodišče pri tem je spoznanje, da tok in smer družbenega razvoja nista rezultat stihističnega procesa, ampak rezultat stalnih zavestnih naporov socialističnih sil. Smisel teh naporov pa je zagotoviti na eni strani socialistično smer in vsebino družbenega razvoja na drugi strani pa odstraniti ovire tega razvoja, motnje in deformacije, ali drugače povedano, na eni strani odpirati perspektivo razvoja, na drugi strani pa se boriti z vsemi sredstvi politične in državne prisile proti ostankom sil razredne družbe, oziroma s poskusi restavracije starega v naši družbi. Najpomembnejše naloge pri tem ima gotovo partija, ki kot avantgarda najgloblje razume splošne pogoje in smeri razvoja in dosledno brani ter zastopa zgodovinske interese družbene osvoboditve dela... »Kakšno pa je razmerje ZK in SZDL v sistemu socialistične demokracije? Vlogo ZK opredeljuje program, ko pravi, da to ni vloga superiorne, od ljudstva odtrgane elite, ampak enakopravnega dela delavskih množic. Zato, da bi na takšen temelj ZK realizirali vodilno vlogo v družbi — in to seveda mora opraviti, če želi biti avantgarda — morajo obstajati organizacijske in politične pred-

postavke za neposredno, demokratično vključitev vseh delavskih in ljudskih množic v politično življenje in politično odločanje. Ti pogoji so zagotovljeni z obstojem in delovanjem SZDL in drugih množičnih političnih organizacij, ki tvorijo pristočno, v celoti in demokratično fronto vseh delovnih ljudi in občanov ter vseh organiziranih socialističnih sil z ZK na čelu... »ZK je idejnopolični usmerjevalec celotnega našega družbenega razvoja. To usmerjanje poteka znotraj SZDL in znotraj oblik socialističnega samoupravljanja v celotnem sistemu samoupravnih skupnosti in v delegatskem sistemu. Zato velja tako organiziranost in vsebini političnih organizacij kot tudi samoupravnim odnosom in samoupravnim organiziranim družbe posebna politična pozornost ZK, izražena z aktivnim delovanjem znotraj vseh teh struktur... »Ker pa poteka odločanje v našem sistemu prevladujoče že znotraj sistema samoupravnih skupnosti in delegatskega sistema, je nujno, da je ZK kot subjektivni dejavnik v celoti sposobna vzpostaviti sistem, kot pravi tovariš Kardelj — demokratičnih zvez s samoupravnimi skupnostmi in delegacijami... »Uveljavitev teh zakonitosti je posebno pomembna v odnosu ZK do drugih političnih organizacij, zlasti SZDL, ker se samo kot specifični del te organizirane zavesti ZK lahko poveže in vpliva na delavske množice in med njimi realizira svojo idejnopolično vlogo v demokratičnem sodelovanju s člani teh organizacij po poti usklajevanja, konfrontacije in preseganja pestrosti, ki jo v politične

in samoupravne procese prinaša samoupravni pluralizem interesov z delegatskim sistemom... »To pa zahteva od SZDL v tem trenutku tri stvari: prvič, da se hitreje demokratizira in da se hitreje razvija kot najširša oblika samoupravljanja delovnih ljudi in občanov, ki uresničujejo svoje interese v pogojih samoupravljanja in socialistične demokracije... »Druga naloga, ki jo mora SZDL v tem trenutku opraviti, je, da omogoči demokratično povezovanje organiziranih socialističnih sil z akcijo samoupravljalcev v njihovih temeljnih samoupravnih skupnostih in delegacijah... »In tretja naloga SZDL je omogočiti, da se delovni ljudje in občani in vse njihove politične organizacije ter vse organizirane družbene sile z ZK na šlu idejnopolično povežejo in uskladijo delo v skupni akciji v SZDL in zunaj nje...

Iz tega je Milan Kučan zaključeval: »Za celovito funkcioniranje našega političnega sistema in za realizacijo vodilne idejnopolične vloge ZK, zasnovane na samoupravljanju, so velikega pomena vse naše družbenopolitične organizacije. Vse te organizacije izražajo v svojih programih in akciji trajne in splošne interese delavskega razreda in socializma kot družbene osvoboditve dela in človeka. Vse so v svojem bistvu organizacije delavskega razreda

in delavskih in ljudskih množic, ne glede na to, kako ostro oz. kako konkretno se ta razredni interes izraža v njihovi programsko-politični orientaciji. S takšno usmeritvijo vse te organizacije prevzemajo vlogo poglavitnega dejavnika moralne, politične in idejne integracije oz. kohezije družbe. Kot član teh organizacij, kot nosilec iniciative in akcije za realizacijo njihovega programa dobiva delovni človek tisto idejno in organizacijsko izhodišče, s katero nastopa in deluje ne le kot samoupravni nosilec določene družbene funkcije, ampak tudi kot pripadnik širše socialistične skupnosti, katere splošni interesi so hkrati njegovi osebni interesi. In obratno, v kateri njegovi osebni interesi postajajo v sistemu demokratičnega usklajevanja tudi splošni družbeni interesi...»

Končno je ugotovil tudi položaj subjektivnega dejavnika v naših normativnih aktih z ustavo na čelu ter podčrtal pri tem odločilno vlogo družbenopolitičnih zborov. »Tako naše družbenopolitične organizacije potrjujejo v naših razmerah razvitega socialističnega samoupravljanja po Marxu in Engelsu, utemeljene zakonitosti ter predpostavke družbenega razvoja,« je končal svoja izvajanja sekretar RK SZDL Milan Kučan.

Tak potek posveta je seveda spodbudil tudi mnoge druge razpravljavce. Zavzemali so se za dosledno uresničevanje ustavnih določil v družbenopolitičnem in samoupravnem življenju vsakodnevnih praks.

Tako stopajo družbenopolitični delavci še bolj oboroženi v novo leto, leto kongresov, volitev, novih naporov in nadaljnjih uspehov.

S SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZKS

TEMELJIT IN ANGAŽIRAN OBRAČUN

Ob koncu štiriletnega mandata članov in organov občinske konference ZKS Moste-Polje so v začetku tega meseca na seji občinske konference naredili temeljit in angažiran obračun dela ter sedanjih razmer v občini.

Pogled nazaj v leto 1973 in v uresničevanje ustavnih amandmajev, pisma tovariša Tita in biroja predsedstva ZKJ, kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS je ob razvoju, ki je bil storjen, odkril vse bogastvo partijskega delovanja. Zveza komunistov je bila navzoča v vseh družbenih procesih v občini, zlasti veliko pa se je angažirala pri uresničevanju načel kadrovske politike delovanja komunistov v družbenopolitičnih organizacijah in delegatskem sistemu ter v stalni organizacijski, idejni in akcijski krepitvi ZK. V zadnjem obdobju se je zveza komunistov akcijsko vključila v sprejemanje in uresničevanje zakona o združenem delu, utrjevanje delegatskega sistema ter kadrovanje z ustanavljanjem osnovnih organizacij

zveze komunistov. Število članov in število osnovnih organizacij se je v tem obdobju skoraj podvojilo. Danes deluje 107 osnovnih organizacij z 2713 komunisti. Partijsko delo se je še posebno okrepilo potem, ko so bili v Ljubljani ponovno ustanovljeni občinski organi ZK s konferencami in komiteji.

Na konferenci pa so poleg teh spodbudnih ugotovitev tudi kritično ocenili sedanji razvoj občine. S stabilizacijskimi prizadevanji je uspelo doseči rast družbenega proizvoda, ki pa je zaradi zaostajanja v izpolnjevanju investicijskega programa v industriji za prihodnje obdobje — glede na načrtani srednjeročni program — ponovno zaskrbljujoč. Zlasti je problematičen skokovit porast

števila prebivalcev (v 1974. letu 49.702 prebivalca, letos pa je v občini že 59.046 prebivalcev) in izjemno zaostajanje v razvoju družbenih dejavnosti v občini (šolstvo, otroško varstvo, zdravstvo).

Zaradi takih občutnih nesorazmerij se je tudi razprava na konferenci naglavljal na prikaz nasprotij med prilivom prebivalcev iz drugih občin in socialnih struktur le-teh ter med zaostajanjem v družbenem standardu. Tako je lani število prebivalcev poraslo za 8 odstotkov, kar je republiški rekord. Rekordov pa je v občini Moste-Polje še cela vrsta, tako v največjem številu najmanjših stanovanj, zgrajenih v zadnjih letih v Ljubljani; v daleč največjem številu samskih stanovanj in barakarjev; v najmanj trgovinah in prodajnih površinah na prebivalca; v šolstvu, kjer bijemo boj s triizemskim poukom; in podobno v VVZ, v zdravstvenem

varstvu in družbeni prehrani. Razvoj Ljubljane ni uravnotežen, so poudarili razpravljalci. Zato načrtovalcem ne gre še naprej zaupati. Podatki zgornje kažejo, da ostaja v nekaterih glavnih območjih občine Moste-Polje še vedno revno delavsko predmestje meščanske Ljubljane, kot je bilo to pred vojno. Del krivde za to so si komunisti priznali sebi, vendar je bil to hkrati tudi sklep za odločno akcijo, v kateri bodo izkoristili vse samoupravne oblike, da bodo gradili v družbenem standardu uravnoteženo, in sicer homogeno Ljubljano, brez rajonizacije na bogate in revne predele.

Ob zahvali za 4-letno delo vseh članov konference in njenih organov so poudarili prizadevno delo sekretarja občinskega komiteja Franca Rejca, ki je bil zaradi bolezni odsoten, ter mu zaželeli čimprejnejše okrevanje. SG

REDNA SKUPŠČINA OBČINSKE ZZB NOV

Uvodna tema na skupščini ZZB NOV je bila usmerjena v politično delovanje in aktivnost članov zveze in organizacij ter reševanje borcevskih problemov. Iđeno je delo članstva v preteklem obdobju vodila in usmerjala zveza komunistov ter skupni fronti organiziranih socialističnih sil naše družbe znotraj SZDL dala velik prispevek. Poudariti velja tako aktivnost na terenu in v občinskem merilu.

Delo z mladimi zadolžuje organizacijo in posameznike, da so nenehno aktivni. Borci NOV zavzeto sodelujejo pri krepitvi podružbljanja pridobitev naše revolucije in varnosti.

Na skupščini so spregovorili tudi o tem, da je bilo premalo narejenega glede zbiranja dokumentov iz NOB, saj lahko o tem enkratnem obdobju priča samo generacija, ki je bila aktivna v našem boju, ogromno žrtvovala in bila žrtev barbarstva okupatorja in domačih izdajalcev. Glede statuta in drugih dokumentov pa je prevladala misel, da je treba vse dokumente in organiziranost prilagoditi novi ustavi.

V skladu z načeli solidarnosti in demokracije organizacija ZZB NOV tesno sodeluje z

vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, kot je Edvard Kardelj izpostavil njeno vlogo v svoji študiji Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ko je zapisal, da je organizacija ZB nosilka vseh revolucionarnih tradicij ter uresničevalka pomembne družbenopolitične vloge in aktivnosti na važnih področjih kot zavestni del vseh socialističnih sil naše družbe. Glede organizacijskih in kadrovskih krepitev so borci v predkongresnih pripravah izrazili prizadevanja ponovnega sprejema tistih tovarišev in revolucionarjev, ki jim je v času liberalizma prenehalo članstvo v ZK ne zaradi njihove odgovornosti, ampak zaradi družbenopolitičnih razmer in okolja v tistem času.

Zelo pohvalna je aktivnost organizacije ZB v KS in drugih organih, predvsem pri delovanju ljudske obrambe, saj so člani ZB v glavnem nosilci tega dela. Po stanju iz leta 1941 je današnja občina Moste-Polje dala dosti več borcev kot katerakoli druga občina in je treba to prenesti na naš mladi rod.

Delegati so razpravljali tudi o počutju borcev in opozorili na možnost, da se dajo nekateri problemi rešiti samo z malo dobre volje. Kako je npr. z odklopanji? Splošna ugotovitev je bila, da veliko borcev in aktivistov še po 30—35 letih nima niti enega odlikovanja, čeprav so bili predlogi pravočasno oddani in bili temeljito obdelani. Razprava se je dotaknila tudi socialne pomoči borcev, stanovanjskih problemov in zdravstvenega varstva borcev, ki ne zadovoljuje več potrebam, saj so borci vsak dan starejši, bolehnjeji in potrebnji več pomoči.

Predsednik občinske skupš-

čine Marjan Moškrič je v svojem pozdravnem govoru poudaril pomen, ki ga ima ZZB NOV Moste-Polje s svojimi 4000 člani. Ta družbenopolitična sila je zelo močna in se to tudi odraža v delu občinske skupščine. Člani ZB so v vseh naših delegacijah in organih in v njihovo delo v skupščini konstruktivno. Razvoj v zadnjem 10-letju pa je s povečanjem števila prebivalstva prinesel tudi velike probleme predvsem glede objektov družbenega standarda in infrastrukturnih objektov. Tu je naloga vseh, da pomagamo pri rasti naše občine, tako kot pri izvajanju družbenopolitičnih akcij. Dotaknil se je tudi priprave na volitve in izrazil prepričanje, da bo tako kot doslej v vseh naših delegacijah tudi članstvo ZB med najbolj aktivnimi samoupravljalci, ki bodo nadaljevali našo zgodovinsko odgovornost do celotnega družbenega razvoja.

Splošna ugotovitev je bila, da

(Nadalj. na 12. str.)

Slavko Gerlica

SPREMENITI VELJA NEKATERE METODE DELA

Podpredsednik OK SZDL Slavko Gerlica, je pripravil razpravo o vlogi subjektivnega dejavnika pri delovanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, posebno ZK, SZDL, zveze sindikatov, mladine in borcev

»Po ustavi iz leta 1974 so družbenopolitične organizacije tudi formalnopravno vključene v politični sistem kot sestavni del delegatskega sistema. Gre torej za nekatere spremembe v demokratičnih komunikacijah med družbenopolitičnimi organizacijami ter samoupravno organiziranimi delovnimi ljudmi, tj. njihovimi samoupravnimi skupnostmi in njihovimi samoupravnimi ter drugimi družbenimi organi in organizacijami.

Ce danes ocenjujemo, koliko je v naši občini zaživel delegatski sistem, moramo ugotoviti, da premalo! Še vse preveč smo delovali nepovezano, preveč smo se ukvarjali sami s seboj in zunaj ali »ob robu« delegatskega sistema. Zadovoljevali smo se z ocenami delegatskega delovanja, katere smo delali zunaj ali po zunanjih kazalcih ter se to pretežno na ravni občinskih vodstev.

Komunisti v OO ZK v združenem delu in KS kot tudi osnovne organizacije sindikata ter SZDL niso sproti ocenjevali delovanja delegacij in se niso vključevali v njihovo delo — razen nekaterih primerov. Naj omenim nekaj-

kratno tesno sklepčnost DPZ in ZZD ter pogostno nesklepnost skupščin samoupravnih interesnih skupnosti! »Nekaj delegacij iz združenega dela« in več delegatov v DPZ se je preprosto izgubilo! To je bilo vsekakor dovolj opazno znamenje, da v nekaterih organizacijah združenega dela, ki združujejo delegate v konferenca, ni več normalnih odnosov. Pa vendar družbenopolitične organizacije na to niso reagirale z delegatske strani, čeravno je vsaka od njih aktivno delovala in uresničevala svoje programe. Skratka, subjektivne sile »se niso strinile okrog delegatskega sistema« kot ogrožja celotnega družbenega sistema.

Vzrok tiči najbrž v »še nedelegatski naravnosti« subjektivnih sil, v še prevelikem forumskem delu družbenopolitičnih organizacij.

Forumsko delovanje občinskih vodstev DPO pa ne hote vsiljuje mestne, regijske in republiške organizacije in vodstva z obilico »naročenih« nalog, množico dogovarjanj, posvetovanj ipd. z največkrat tesnimi časovnimi roki. To onemogoča širšo (ali normalno) samoupravno razpravo in omogoča pogosto le forumsko sprejemanje v ozkih krogih. Vodstva občinskih organizacij so preobremenjena s formalizmom, ponavljanjem in vzporednim reševanjem nalog, kar v veliki meri tudi njih prisiljuje, da »naročajo« naloge naprej, v KS in združeno delo. To brez dvoma obremeni akcijsko učinkovitost in organizacijsko vitalnost, pri čemer še posebno mislim na delegatske oblike delovanja. Povsem pa je na glavo postavljena smer pretoka pobud, saj ne gredo od baze proti vrhu, temveč nasprotno...»

bodo čimveč pripomogli k reševanju tekočih problemov in k razvoju nasploh. Brez dobrih kadrovskih odločitev ne moremo zagotavljati načrtanega razvoja.

Za doseg tega bomo morali še bolj demokratično in javno kadrovati pa zagotavljati razredno-socialno osnovo naše kadrovske politike. Dosledno bomo uveljavljali dogovorjene kriterije in merila. Nujno pa moramo zato tudi ustrezno kvalitetno organizirati strokovne kadrovske službe v združenem delu in drugje ter kvalitetno dopolniti in aktivirati kadrovske komisije v družbenopolitičnih in drugih organizacijah.

Pavle Jeriha

VSO SKRB SPOSOBNIM, ZAVESTNIM IN USTVARJALNIM DELAVCEM

Predsednik kadrovske komisije pri OK ZKS PAVLE JERIHA se je ozrl na načela za uresničevanje kadrovske politike.

Naša kadrovska politika mora tudi v bodoče odgovarjati vsebini, kot je utemeljena v že sprejetih družbenopolitičnih, samoupravnih in pravnih dokumentih, ter smerem razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, opredeljenim v novi knjigi Edvarda Kardelja.

V zvezi z bližnjimi volitvami v družbenopolitične in samoupravne skupnosti, pa v ZK, sindikatih, ZSMS, ZRVS, SZDL itd. moramo že sedaj pri evidentiranju uveljavljati taka merila, da bomo volili v delegacije skupščine, vodstva družbenopolitičnih in drugih organizacij tiste tovarišice in tovariše, ki bodo sposobni v praksi, zavestno in ustvarjalno uveljavljati ter konkretizirati prej omenjene dokumente. Pri tem ne gre samo za neposredno uveljavljanje tega duha v tekočem reševanju problemov, temveč za ustvarjalno spreminjanje in razvijanje družbenoekonomskih odnosov nasploh, še posebej pa v smeri začrtanega razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Tudi sedanja problematika družbenoekonomskih odnosov v naši občini, še posebej pa njen razvoj ter ustvarjalno razvijanje samoupravnih odnosov med občani in mestom kot družbenoekonomsko, politično in samoupravno celoto, zahtevajo, da izberemo take posameznike, ki